

Γ' Κύκλος Διαδικτυακών Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ (2022-2023)

«Δημόσια Ανθρωπολογία, Θηλυκότητες, Ανδρισμοί και Φεμινιστική Κριτική»

MOMus-Μουσείο Φωτογραφίας Θεσ/νίκης -
Διεθνής έκθεση «Η κλωστή ως συμβάν».
Φωτογραφία: Φωτεινή Τσιμπιρίδου

Στόχος του σεμιναρίου ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ είναι να συμβάλει σε μία κριτική και διεπιστημονική συζήτηση για τη θεωρία και πρακτική της εθνογραφίας, την επιστημολογία της έρευνας, τη σημασία της ενσώματης εμπειρίας, αλλά και τους τρόπους διάχυσης της παραγόμενης ανθρωπολογικής γνώσης στο ακαδημαϊκό και μη-ακαδημαϊκό κοινό. Η ανθρωπολογική μελέτη, ως ερευνητική πρακτική και ως πολιτική γραφής που εμπεριέχει την κριτική αποτίμηση, την ενσυναίσθηση, τον αναστοχασμό και την αυτοαναφορικότητα, αναδεικνύει τη σημασία της πολυτροπικής ανάλυσης του τοπικού για την κατανόηση του γενικού.

Διοργάνωση:

**Φωτεινή Τσιμπιρίδου – Ιωάννης Μάνος –
Ελένη Σιδέρη**

Ο 3ος Κύκλος ξεκινάει το Δεκέμβριο του 2022, με τον τίτλο «**Δημόσια Ανθρωπολογία, Θηλυκότητες, Ανδρισμοί και Φεμινιστική Κριτική**»

Από τη σκοπιά μιας Δημόσιας Ανθρωπολογίας και στη συνάντηση αυτής με τη φεμινιστική κριτική, ο 3^{ος} κύκλος του Εθνογραφείν ανοίγει τη συζήτηση για τρέχοντα πεδία ανάλυσης στις Σπουδές Φύλου, όπως η συγκρότηση και επιτέλεση της θηλυκότητας και της αρρενωπότητας.

Ενσωματώνοντας ηγεμονίες, κοινωνικές ανισότητες και σχέσεις εξουσίας με όρους παλίμψηστων πατριαρχιών, θηλυκότητες και ανδρισμοί συνιστούν το βασικό διακύβευμα για τις πολιτικές της ταυτότητας. Συνάμα, ανδρισμοί, θηλυκότητες και πολιτικές ταυτότητας; αποτελούν προνομιούχο φακό παρατήρησης και διερεύνησης των προκλήσεων για τις θεσμικές πολιτικές ισότητας αλλά και τις ακραία αντιδραστικές σε αυτές τάσεις. Σε αυτό τον κύκλο των σεμιναρίων αναζητούμε τη συνθετότητα και τη δυναμική της κοινωνικοπολιτισμικής συνθήκης στη συγκρότηση του υποκειμένου και στην επιτέλεση του έμφυλου εαυτού, συγχρονικά και διαχρονικά, τόσο σε νοούμενα ως συμπεριληπτικά, όσο και σε συγκρουσιακά περιβάλλοντα.

Μέσα σε διαφορετικά κοινωνικά και ιστορικά συμφραζόμενα παλίμψηστων ηγεμονιών επιστημολογικής ιεραρχίας, οικονομικής ανισότητας, εγκατάλειψης στις περιφέρειες και αποκλεισμών στα σύνορα, αλλά και εν μέσω γενίκευσης των συγκρούσεων και της επισφάλειας διερευνάται η σημασία των ηγεμονικών και τοξικών ανδρισμών που καταφεύγουν στη βία, την απαξίωση, την κατοχή

και την απαλλοτρίωση εντέλει των θηλυκών, ως πρώτων τη τάξει, αποικιοποιημένων σωμάτων. Τίθενται ερωτήματα όπως: Πώς αναπαράγονται και πολλαπλασιάζονται οι ηγεμονικοί ανδρισμοί και οι τοξικές αρρενωπότητες; Πώς οι θηλυκότητες αντιδρούν στην πολλαπλότητα της υπαγωγής και πώς ανταποκρίνονται στην πρόκληση της χειραφέτησης; Ποια η στάση μας ως ερευνητ(ρι)ών διαπροσωπικά, δημόσια και ψηφιακά σε όλα αυτά;

Προσκεκλημένες ομιλήτριες και ομιλητές παρουσιάζουν εθνογραφικές έρευνες και άλλες μελέτες περίπτωσης από τη σκοπιά της ανθρωπολογίας και στη συνάντηση αυτής με την ιστορία, την πολιτισμική και τη μεταποικιακή κριτική. Συνομιλώντας με τις κριτικές θέσεις της κοινωνικής θεωρίας και αντιμετωπίζοντας την πρόκληση του δημόσιου χαρακτήρα της ανθρωπολογίας -αυτής που εμπλέκεται εντός/εκτός ακαδημαϊκού περιβάλλοντος με όρους κοινωνικής ευθύνης- η φεμινιστική κριτική στην πράξη φαίνεται να ανοίγει ένα μονοπάτι για μια από κοινού δράση με την έρευνα.

Στους/στις συμμετέχοντες/ουσες θα δοθούν **βεβαιώσεις παρακολούθησης**

Τα σεμινάρια διεξάγονται ημέρα Δευτέρα και ώρα 16:00-18:00

Πλατφόρμα Σεμιναρίων: ZOOM

Link <https://zoom.us/j/8364531775?pwd=OVg3YVZlbnVCYWs3S0JYcEFGYlVlQT09>
Meeting ID: 836 453 1775 Passcode: KB2JKa

«Δημόσια Ανθρωπολογία, Θηλυκότητες, Ανδρισμοί και Φεμινιστική Κριτική»

Πρόγραμμα (Δεκέμβριος 2022 - Μάιος 2023)

19 Δεκεμβρίου 2022

" Γυναικοκτονίες, γεροντοκτονίες, σχέσεις φροντίδας, ποιος νοιάζεται;"

Αθηνά Πεγκλίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας στο Α.Π.Θ.

16 Ιανουαρίου 2023

"Τοποθετήσεις και επιτελεστικότητες των γυναικών στις κουλτούρες του δρόμου και του χιπχοπ:

Εθνογραφικά παραδείγματα από την Ελλάδα και το εξωτερικό"

Ναταλία Κουτσούγερα, κοινωνική ανθρωπολόγος (ΕΔΙΠ, Τμ. Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Παν/μιο) / **Αγγελική Σακελλαρίου**, απόφοιτη του Τμ. Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού στο Πάντειο Παν/μιο.

6 Φεβρουαρίου 2023

"Ανδρισμοί και ανταγωνισμοί για την επίτευξη κοινωνικής ευταξίας. Η περίπτωση του «σασμού» (συμβιβασμού) στην Κρήτη"

Αρης Τσαντηρόπουλος, Αν. Καθηγητής Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Τμ. Κοινωνιολογίας του Παν/μίου Κρήτης.

20 Φεβρουαρίου 2023

"Οι νταλίκες και τα γυναικάκια τους: Πολιτικές διαπραγματεύσεις και αναστοχασμοί από το πεδίο της έρευνας"

Άννη Σιμάτη, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

13 Μαρτίου 2023

"Πατριαρχία και αποικιακότητα θηλυκών και αρσενικών σωμάτων. Το παλίμψηστο ως μεθοδολογία ανάλυσης και αποκαθήλωσης στην πράξη"

Φωτεινή Τσιμπιρίδου, Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Παν/μιο Μακεδονίας (Πρόεδρος του Τμ. Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών, Δ/ντρια του Εργαστηρίου Culture-Borders-Gender/LAB, Πρόεδρος της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων στο ΠΑΜΑΚ 2020-2023.

27 Μαρτίου 2023

"Ευγονική και Φιλελευθερισμός: Φύλο, Σεξουαλικότητα, Ετεροφυλία και Οικογένεια (1880ς-1960ς)"

Δήμητρα Τζανάκη, Δρ. Ιστορίας (Παν. Οξφόρδης), Μεταδ/ρική Ερευνήτρια στο Π.Τ.Δ.Ε., Παν/μιο Αιγαίου

3 Απριλίου 2023

"Πέντε χρόνια φεμινιστινά/feministina: Το περιοδικό ως φόρουμ κριτικής δημοσιότητας μεταξύ έρευνας και ακτιβισμού"

Ειρήνη Αβραμοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμ. Κοινωνικής ανθρωπολογίας, Πάντειο Παν/μιο

Αθηνά Αθανασίου, Καθηγήτρια στο Τμ. Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Κοσμητόρισσα της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Παντείου Παν/μίου, Δ/ντρια του Εργαστηρίου Ανθρωπολογικής Έρευνας

Μαρία Λιάπη, Κοινωνιολόγος-Ερευνήτρια, μέλος της Διοικ. Επιτροπής, επιστημονικά υπεύθυνη του

Κέντρου Λιοτίμα

Έλενα Τζελέπη, Επίκουρη Καθηγήτρια Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Τμ. Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας), Πρόεδρος της Επιτροπής Ισότητας και Καταπολέμησης των Διακρίσεων στο ίδιο πανεπιστήμιο.

24 Απριλίου 2023

"Για μια απο-αποικιοποίηση της ομοσεξουαλικότητας. Αρσενική θηλυπρέπεια στο μεταπολεμικό παρελθόν και παρόν"

Κώστας Γιαννακόπουλος, Καθηγητής στο Τμ. Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Παν/μίου Αιγαίου, Πρόεδρος της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων.

15 Μαΐου 2023

"Φεμινιστικές θεωρίες, αισθητικές πρακτικές και παγκοσμιοποιημένες τεχνολογίες": E-book για την αισθητική και τις τεχνολογίες των φεμινιστικών κοινών

Τρις Λυκουριώτη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Τμ. Αρχιτεκτονικής του Παν/μίου Θεσσαλίας,

Ελπίδα Καραμπά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Τμ. Πολιτισμού, Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανιών του Παν/μίου Θεσσαλίας, θεωρητικός τέχνης και επιμελήτρια εκθέσεων.

Χριστίνα Γραμματικοπούλου, Ιστορικός της Τέχνης, Δρ. του Παν/μίου της Βαρκελώνης και μεταδ/ρική ερευνήτρια στο Παν/μιο Μακεδονίας.

Αναλυτικό πρόγραμμα (περιλήψεις και βιογραφικά)

19/12/22 Αθηνά Πεγκλίδου: Γυναικοκτονίες, γεροντοκτονίες, σχέσεις φροντίδας, ποιος νοιάζεται;

Το 2021, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τη Γυναικοκτονία (E.O.F.) μεταξύ των 30 γυναικοκτονιών στην Ελλάδα, οι 12 αφορούσαν γυναίκες άνω των 66 ετών οι οποίες δολοφονήθηκαν στην πλειοψηφία τους από γιο, εγγονό ή συγγενικό πρόσωπο που τις φρόντιζε ή που φρόντιζαν αυτές. Ωστόσο, στο δημόσιο λόγο για τη γυναικοκτονία που έχει αναδυθεί τελευταία, δεν προσδιορίζονται ως γυναικοκτονίες οι ανθρωποκτονίες που έχουν διαπραχθεί σε ενδο-συντροφικό πλαίσιο. Μπροστά σε αυτήν την παρανόηση ή την υπόρρητη ερμηνεία, πρέπει να διερωτηθούμε γιατί οι ηλικιωμένες γυναίκες δεν συγκαταλέγονται στα θύματα των γυναικοκτονιών, ακόμη και αν είναι πιθανά θύματα θανάσιμης βίας. Εδώ στοχεύω αρχικά να απαντήσω στο ερώτημα εάν οι γυναικοκτονίες των ηλικιωμένων διαφέρουν από τις γυναικοκτονίες των νεότερων γυναικών και ποια μορφή αποκτούν στο ελληνικό πλαίσιο. Οι ηλικιωμένες γυναίκες δολοφονούνται επειδή είναι ηλικιωμένες και επειδή είναι γυναίκες. Κακοποιούνται σωματικά και ψυχικά, συχνά στερούνται του δικαιώματος τους να διαχειριστούν την περιουσία τους και αποδυναμώνονται οικονομικά και κοινωνικά. Δεδομένης της έλλειψης επίσημων στοιχείων, αρχικός στόχος μου είναι να συζητήσω τα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα γυναικοκτονιών ηλικιωμένων και να προσπαθήσω να τα συσχετίσω με ευρύτερες νοηματοδοτήσεις της φροντίδας και της κατ' οίκον φροντίδας ειδικότερα, της στέγασης, της μητρότητας και της αφοσίωσης λαμβάνοντας υπόψη και την πρόσφατη υγειονομική κρίση Covid-19 και την έκθεση των ηλικιωμένων στις κοινωνικές παρενέργειες της με τη στέρηση υπηρεσιών δημόσιας περίθαλψης.

Η **Αθηνά Πεγκλίδου** είναι Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας στο Α.Π.Θ. Σπούδασε Φιλοσοφία, Παιδαγωγική & Ψυχολογία στο Α.Π.Θ. (Πτυχίο,1993), Κοινωνική Ανθρωπολογία (D.E.A.,1995) & (Thèse en Doctorat, 2004) στην École des Hautes Études en Sciences Sociales (E.H.E.S.S.), Ανθρωπολογικό Ντοκιμαντέρ στα πανεπιστήμια Nanterre - Paris X & École Pratique des Hautes Études (E.P.H.E.) (D.E.A., 1998) στο Παρίσι. Μελέτησε εθνογραφικά τις έμφυλες νοηματοδοτήσεις του καταναγκασμού της καθαριότητας και της κατάθλιψης στο ελληνικό πλαίσιο, τη διαχείριση διαφορετικών θεραπευτικών εξουσιών, τα θεραπευτικά δρομολόγια ανάμεσα στο ιατρικό, το θρησκευτικό και τα όρια τους (πρακτικούς γιατρούς, μάγους, μοναχούς). Ανέλυσε τη σχέση υποκειμενικότητας και αυτό-ίαςσης, κατανάλωσης ψυχοφαρμάκων και των κοινωνικών και ψυχοσωματικών παρενεργειών τους, φροντίδας και νοσηλείας. Έχει διεξάγει εθνογραφικές μελέτες πάνω στην έμφυλη εμπειρία του ελληνοαλβανικού συνόρου με οπτικά μέσα (2004-7), στην ηθική οικονομία των δώρων και αντιδώρων στο ιατρικό πλαίσιο (2011-12), στη σχέση κοινωνικής ευαλωτότητας, ανισότητας και σχιζοφρένειας (2013-15), την κατασκευή της θυσίας και του ηρωισμού την εποχή του Covid-19 (2019-20). Έχει ασχοληθεί ερευνητικά με τη σχέση αποικιοκρατίας και λαογραφίας χρησιμοποιώντας ως αναλυτικό άξονα τη σχέση της με τα οπτικοακουστικά μέσα και τις εικόνες του λαϊκού πολιτισμού (2017-18). Συμμετείχε στο πρόγραμμα COST Action IS1206 Femicide Across Europe (2013-17), στη δημιουργία του European Observatory on Femicide (E.O.F.) το 2018 και

του femicide.gr το 2019. Είναι μέλος του γνωμοδοτικού συμβουλίου του European Observatory on Femicide (E.O.F.).

16/1/2023 **Ναταλία Κουτσούγερα/Αγγελική Σακελλαρίου: Τοποθετήσεις και επιτελεστικότητες των γυναικών στις κουλτούρες του δρόμου και του χιπ χοπ: Εθνογραφικά παραδείγματα από την Ελλάδα και το εξωτερικό**

Οι παγκοσμιοποιημένες κουλτούρες του δρόμου και του χιπ χοπ αποτελούν εδώ και πολλά χρόνια χώρους ανδρικής αποικιοποίησης. Αν και βασίζονται σε αξίες και ιδανικά που προμοδοτούν περιθωριοποιημένους πληθυσμούς και νοοτροπίες και προτάσσουν γνωμικά ισότητας, ειρήνης και αγάπης (peace, love, unity and having fun) συνήθως δεν συμπεριλαμβάνουν στα προτάγματά τους τις γυναικείες οντολογίες, ανάγκες, θεάσεις και θέσεις, πόσο μάλλον τις συμμετοχές των ΛΟΑΤ+ και κούηρ υποκειμένων σε αυτές. Αντιθέτως πολύ συχνά αποτελούν χώρους ανάπτυξης φαλλοκεντρικών και σεξιστικών αντιλήψεων, έμφυλης βίας, πουριτανισμών και πατερναλισμών. Στην παρούσα διάλεξη φωτίζονται οι όψεις των γυναικείων επιτελεστικότητας και τοποθετήσεων στους πολιτισμούς του δρόμου και του χιπ χοπ μέσα από την εμπειρική και θεωρητική ματιά της εθνογράφου (Ναταλίας Κουτσούγερα) και της μπρέικερ (breakdancer) (Αγγελική Σακελλαρίου, B-girl Nalum) με στόχο την επισήμανση των γυναικείων χειραφετήσεων αλλά και γυναικείων υποδουλώσεων στο πλαίσιο της Ελληνικής και παγκόσμιας σκηνής. Τέλος, με αφορμή την οπτικοακουστική εθνογραφική έρευνα της Ναταλίας Κουτσούγερα γίνεται αναφορά στη συμβολή μιας δημόσιας ανθρωπολογίας για την προαγωγή της φεμινιστικής αφύπνισης, της θηλυκότητας, των γυναικείων και κούηρ χειραφετήσεων σε αυτούς τους ανδροκρατούμενους χώρους.

Η **Ναταλία Κουτσούγερα** είναι κοινωνική ανθρωπολόγος (ΕΔΙΠ, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο) που ενεργοποιείται στη διασταύρωση επιστημονικών περιοχών όπως η ανθρωπολογία των νεανικών πολιτισμών, η ανθρωπολογία της διασκέδασης και του χορού, η οπτική ανθρωπολογία. Η δουλειά της διακρίνεται από μια διεπιστημονική και πολυμεσική προοπτική που εξετάζει τις σωματοποιημένες και θεατροποιημένες πρακτικές επιτέλεσης συνδυάζοντας την οπτική ανθρωπολογία, τις σπουδές επιτέλεσης, τις κριτικές σπουδές χορού, τις σπουδές φύλου και θηλυκότητας, τις σπουδές χιπ χοπ, λαϊκού και οπτικού πολιτισμού. Email: n.koutsougera@yahoo.com
Η **Αγγελική Σακελλαρίου** είναι απόφοιτη του Τμήματος Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Από το 2012 ασχολείται σε επίπεδο πρωταθλητισμού με το breaking συμμετέχοντας σε διαγωνισμούς στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Τα τελευταία 3 έτη έχει αναπτύξει ενεργό δράση όσον αφορά ζητήματα έμφυλων ανισοτήτων στην Ελληνική χιπ χοπ χορευτική σκηνή. Email: a-sakellariou@outlook.com

6/2/2023 **Άρης Τσαντηρόπουλος: Ανδρισμοί και ανταγωνισμοί για την επίτευξη κοινωνικής ενταξίας. Η περίπτωση του «σασμού» (συμβιβασμού) στην Κρήτη**

Στην Κρήτη, ο «σασμός» είναι μια εθμική διαδικασία άμβλυνσης διαπροσωπικών διαφορών, διενέξεων και συγκρούσεων. Έχει τα χαρακτηριστικά της λεγόμενης «διαμεσολάβησης», η οποία συνηθίζεται και σε άλλες κοινωνίες με βεντέτα αλλά και στη σύγχρονη κοινωνία όπου είναι θεσπισμένη (ν.3898/2010) ως εξωδικαστική επίλυση διαφορών, όμως μόνο σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Στην Κρήτη, για την επίτευξή του «σασμού» κινητοποιούνται αυτόβουλα άνδρες των οποίων «ο λόγος μετράει», δηλαδή έχουν υψηλό κοινωνικό γόητρο στην τοπική κοινωνία. Στόχος της διαμεσολάβησής τους είναι να αμβλύνουν τη σύγκρουση με τέτοιο τρόπο ώστε να μη «θιγούν εγωισμοί». Στην παρουσίαση θα αναλυθεί υλικό συνεντεύξεων από «μεσίτες» (μεσολαβητές για την επίτευξη του «σασμού»), από άτομα που έχουν δεχτεί τη μεσολάβηση και από γυναίκες. Ο «σασμός» προσεγγίζεται ως μια μορφή «κοινωνικής πρακτικής» (Pierre Bourdieu) ενώ η έννοια της ηγεμονίας θα αποτελέσει «κομβικό σημείο» (nodalpoint), στην ανάλυση των δεδομένων λόγου.

Ο **Άρης Τσαντηρόπουλος** είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Το κύριο πεδίο έρευνάς του είναι η Κρήτη η ιστορία, η κοινωνία και ο πολιτισμός του νησιού. Είναι συγγραφέας της μονογραφίας: *Η βεντέτα στη σύγχρονη ορεινή κεντρική Κρήτη* (εκδ. Πλέθρον 2004) καθώς και αρκετών άρθρων στην ελληνική, αγγλική και

γαλλική γλώσσα. Στα κύρια ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται οι σχέσεις συγγένειας, η κοινωνική μνήμη (κυρίως στη σύνδεσή της με τραυματικά γεγονότα) και η πολιτισμική κληρονομιά.

20/2/2023 Άννη Σιμάτη: *Οι νταλίκες και τα γυναικάκια τους: Πολιτικές διαπραγματεύσεις και αναστοχασμοί από το πεδίο της έρευνας*

Η ανακοίνωση αυτή εφορμά από την αναζήτηση και διερεύνηση των τρόπων έκφρασης, αίσθησης και αναπαράστασης της έμφυλης διαφοράς στη σύγχρονη Ελλάδα, εντός συγκεκριμένων γυναικείων ομοερωτικών σχέσεων. Η ανθρωπολογική έρευνα που εστιάζει στον ανδρισμό της νταλίκας, δηλαδή σε μια συγκεκριμένου είδους αρρενωπότητα, περιλαμβάνει μια εθνογραφία πεδίου στην Αθήνα από το 2012 μέχρι το 2016. Μέσα στο συγκεκριμένο σχεδιακό σχήμα, από τη δεκαετία του 1990 και μετά, η νταλικά και ο Μήτσος ο λαχαναγορίτης εμφανίζονται ως θέσεις ταξικά προσδιορισμένες, πολιτισμικά και πολιτικά ορισμένες ως “λαϊκές”. Και οι δύο αυτοί προσδιορισμοί φτιάχνουν το σχήμα που συνδέεται με εθνικούς λόγους περί προόδου, ευρωπαϊκότητας και αποδέσμευσης της χώρας από το “φτωχό, οπισθοδρομικό, βαλκανικό και ανατολίτικο” παρελθόν της. Στην παρούσα διάλεξη προχωρώ παραπέρα, συζητώντας τη συγκρότηση των ίδιων των ιεραρχήσεων και των αποτελεσμάτων τους, θέτοντας ερωτήματα όπως: Ποια είναι τα υποκείμενα που εκφέρουν αυτόν τον “ορθό λόγο”; Και, πώς η ταξική θέση και το πολιτισμικό κεφάλαιο που κουβαλούν συνέργησε στην εκ νέου ιεραρχικοποίηση εμπειριών και επιθυμιών που δεν συνάδουν με τις δικές τους;

Η Άννη Σιμάτη σπούδασε ιστορία στο ΕΚΠΑ. Συνέχισε τις σπουδές της στην ιστορία και την ανθρωπολογία στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, όπου και ολοκλήρωσε τη διδακτορική της διατριβή. Από το 2022 είναι Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Έχει συμμετάσχει σε συνέδρια και εκθέσεις με θέμα το φύλο και τη σεξουαλικότητα εντός και εκτός ελλαδικών συνόρων. Το 2022 εκδόθηκε η εθνογραφία της *Οι νταλίκες και τα γυναικάκια τους: Θηλυκοί ανδρισμοί και πολιτικές της γυναικείας ομοερωτικής επιθυμίας*, από τις εκδόσεις Futura.

13/3/2023 Φωτεινή Τσιμπιρίδου: *Πατριαρχία και αποικιακότητα θηλυκών και αρσενικών σωμάτων. Το παλίμψηστο ως μεθοδολογία ανάλυσης και αποκαθήλωσης στην πράξη*

Η πατριαρχία αποτελεί σύνθημα και δέσμευση για τους φεμινιστικούς αγώνες, από τότε που ο ριζοσπαστικός φεμινισμός επικαλέστηκε στο όνομά της τη γενικευμένη ανδρική κυριαρχία. Αρκεί αυτή η συνθηματολογική έγκληση να συσπειρώσει σώματα που υφίστανται διακρίσεις και αντιδρούν στις κατά τόπον επάλληλες μορφές κυριαρχίας; Επείγει να επιστρέψουμε στο θέμα της πατριαρχίας και με τη συνδρομή της ανθρωπολογικής έρευνας κατ’ αρχήν να διερευνήσουμε τις γενεαλογίες της στη μακρά διάρκεια του μετασχηματισμού των κοινωνιών από τις σχέσεις αμοιβαιότητας στην καπιταλιστική ανισότητα. Να συνδέσουμε τις βιοπολιτικές τεχνολογίες της αποικιοκρατίας, τον φυλετικό και σεξιστικό καπιταλισμό με τις τοπικές πρακτικές κυριαρχίας, κατοχής και ελέγχου των θηλυκοποιημένων σωμάτων. Αφετέρου να διερευνήσουμε τα ιδιώματά της στις συνθήκες αποικιακότητας που προκύπτουν, τόσο για θηλυκά όσο και για ανδρικά σώματα. Η μελέτη της πατριαρχίας ως παλίμψηστο πολλαπλών ηγεμονιών και τεχνολογιών κυριαρχίας, συνιστά μια μεθοδολογική πρόταση επιστημολογικής και πολιτικής απο-αποικιοποίησης εντός των Σπουδών Φύλου, αλλά και στη συνάντησή τους με τη φεμινιστική και τη μετααποικιακή κριτική. Καθώς εγγράφεται στη συζήτηση και ακολουθεί εμπειρίες μαύρων θηλυκών σωμάτων, απόγονων σκλάβων, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ευρύτερα για τη διερεύνηση των πολλαπλών διαθεματικού τύπου κυριαρχιών που συγκροτούν ηγεμονικούς ανδρισμούς, τοξικές αρρενωπότητες και αποικιοποιημένα θηλυκά σώματα παγκοσμίως. Η μελέτη των ενσώματων εμπειριών στην τροπικότητα του παλίμψηστου μας επιτρέπει να αντιμετωπίσουμε την πρόκληση της απο-αποικιοποίησης με πιο απτούς/σαρκικούς και επιτελεστικούς τρόπους. Ως μεθοδολογία έρευνας που εστιάζει στο σώμα και φεμινισμών στην πράξη μας κατευθύνει όχι μόνο στην αποδόμηση αλλά και στην αποκαθήλωση της πατριαρχίας. Ανιχνεύοντας ηγεμονικούς ανδρισμούς και θηλυκές αποικιακότητες κατά περίπτωση και περίσταση στην πράξη προχωράμε πέρα από λογοθετικές αναλύσεις και επιστημολογικά δυτικοκεντρικές εμμονές για τις πάσχουσες θηλυκότητες που χρήζουν δικαιωματικής μόνο προστασίας.

Η Φωτεινή Τσιμπιρίδου είναι Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Πρόεδρος του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών, Διευθύντρια

του Εργαστηρίου Culture-Borders-Gender/LAB και Πρόεδρος της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων στο ΠΑΜΑΚ 2020-2023). Σπούδασε Γαλλική Φιλολογία στο Α.Π.Θ και είναι Δρ. Εθνολογίας-Ανθρωπολογίας της στην École des Hautes Études en Sciences Sociales (E.H.E.S.S.) στο Παρίσι. <https://www.uom.gr/bso> Κάνει επιτόπια εθνογραφική και ανθρωπολογική έρευνα σε Ελλάδα, Τουρκία, Βαλκάνια και Μέση Ανατολή. Γράφει και δημοσιεύει για ζητήματα μειονοτήτων, φύλων, κουλτούρας, πολιτικής και κινηματικής δράσης. Ιδρυτικό μέλος της κολεκτίβας **décolonize hellás** από το 2020. Μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του περιοδικού *φεμινιστινά/feministiqá*. Ενδεικτικά σχετικές μελέτες: (Tsibiridou, F., 2022). «On Honor and Palimpsest Patriarchal Coloniality in Greece, the Western Balkans, and the Caucasus. Anthropological Comparative Accounts from a Post-Ottoman Decolonial Perspective», *Genealogy* 6, σ. 73. [doi:10.3390/genealogy6030073](https://doi.org/10.3390/genealogy6030073), (2021) «Γενεαλογίες του κουρδικού γυναικείου κινήματος: αυτό-εθνογραφία και ιστορίες δημιουργικής φεμινιστικής χειραφέτησης», Πρόλογος στο Handan Çağlayan, *Γυναίκες στο κουρδικό κίνημα. Μητέρες, συντρόφισσες, θεές*. Αθήνα: RedMarks, σς 20-27. (2019). «Εθνογραφία από το κέντρο μιας παγκόσμιας Πόλης: φεμινιστική κριτική και τέχνη, γυναικείες μνήμες, ευάλωτα σώματα και κοσμοπολιτική», *Marginalia*, τ. 5, αφιέρωμα *Πένες γυναικών, ιστορίες (α)ορατότητας* <https://marginalia.gr/arthro/ethnografia-apo-to-kentro-mias-pagkosmias-polis-feministiki-kritiki-kai-techni-gynaikeies-mnimes-eyalota-somata-kai-kosmopolitiki/?fbclid=IwAR3h9vDzm6mezeQxQLSs- asgYVXdZnzfniLeuoWNUJcP-vY41odcoBJ1IF0>, (2018) «Η πατριαρχία ως αιχμαλωσία στη μετασοβιετική εποχή: βότκα ανδρισμός επί της οθόνης και θυμωμένες φεμινίστριες στην κάμερα», *Φεμινιστινά/Feministiqá*, τεύχος 1, <http://feministiqá.net/?fbclid=IwAR01Xb5HTL5P-yxagacopmt1YH3Enii6F0wNpgwh9Qf-stxC4C7LdBRp7Zg>

27/3/2023 Δήμητρα Τζανάκη: *Ευγονική και Φιλελευθερισμός: Φύλο, Σεξουαλικότητα, Ετεροφυλία και Οικογένεια (1880ς-1960ς)*

Όταν κάλεσαν τον Πωλ Πρεθιάδο να επιλέξει ανάμεσα στο δίπολο άντρας/γυναίκα, με δικά του λόγια κατέληξε στο ότι «[Ε]ίμαστε κοινωνίες παθολογικά εμμονικές με την ταυτότητα: βλέπουμε μόνο τη φυλή, την εθνικότητα και το φύλο. Αξιώνω το ζωντανό σώμα ως απόλυτος πολίτης της Γης πέρα από κάθε ταυτότητα». Σε αυτό το πλαίσιο, η συγκεκριμένη ομιλία θα κινηθεί στους εξής δύο άξονες: α) πώς ο αποικιοκρατικός λόγος, μέσω του φύλου, βασικά κομμάτι της ευγονικής μετά το 1883, αναπαράχθηκε εντός των Δυτικοευρωπαϊκών κοινωνιών, με στόχο την αντιμετώπιση του κομμουνισμού και του αναρχισμού, αλλά και της νέγκρινης-μπάσταρδης-μητριαρχικής κουλτούρας, με τον γάμο να απαγορεύει τη συνύπαρξη ατόμων ίδιου φύλου και β) πώς μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, αυτός ο λόγος επανακωδικοποιήθηκε, με στόχο τον έλεγχο της συμπεριφοράς των «ανώμαλων» άλλων, καταλήγοντας, σε μια περίοδο που ενώ δίνεται το δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες εντός των Δυτικών Δημοκρατιών, ο επιστημονικός λόγος υποστηρίζει ότι η λευκή φυλή είναι ανώτερη της μαύρης. Αντίστοιχα, ότι οι εργατικές τάξεις υπολοίπονται σε νοητικό επίπεδο των μεσαίων και ανώτερων τάξεων, αφού εμμένουν να ζουν εντός μιας μητριαρχίας. Είναι η περίοδος που το φύλο μετατρέπεται σε εργαλείο πατριαρχικών πολιτικών, θεσμικών, επιστημονικών μέτρων αναπαραγωγής ενός σεξιστικού-ρατσιστικού λόγου, με στόχο τη δικαίωση του Μαλθουσιανού οράματος (ελέγχου της αναπαραγωγής των φτωχών στρωμάτων) και τις γενικές απαιτήσεις του καπιταλισμού (συνεχής αναπαραγωγή φθηνών, υγιών, και υπάκουων εργατικών χεριών), μέσω της αστικής σεξιστικής οικογένειας και ενός φύλου που καλείται να καλουπωθεί στην αλήθεια του Δυτικού επιστημονικού πατριαρχικού λόγου, με στόχο τον έλεγχο και την υπακοή της συμπεριφοράς της «ανάξιας» ζωής, μέσω μιας ακόμη πιο ύπουλης εξουσίας, όπως αυτή αναδύεται μέσα από τον διπολισμό βιολογικό-κοινωνικό φύλο.

Η **Δήμητρα Τζανάκη** είναι Δρ. Ιστορίας (Παν. Οξφόρδης) και Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Διδάσκει στο Κριτικές Ανθρωπιστικές Επιστήμες (ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ., ΕΚΠΑ), ενώ στο επίκεντρο των ενδιαφερόντων της, είναι η ιστορία και θεωρία του φύλου και της σεξουαλικότητας και το πώς αυτή συμπλέκεται με την επιστήμη και την βιοπολιτική, μέχρι τις μέρες μας, αναπαράγοντας ένα ευγονικό αφήγημα πολλαπλών Λόγων. Έχει δημοσιεύσει βιβλία και άρθρα, ενώ από τις τελευταίες δημοσιεύσεις της είναι : 1) (2016) *Ιστορία της (Μη) Κανονικότητας*, Ασίνη· 2) (2018) *Φύλο και Σεξουαλικότητα: Ξεριζώνοντας το ανθρώπινο (1801-1925)*, Ασίνη· 3) (επιμ.) (2021) *Υγεία, Καύλα και Επανάσταση*, Ασίνη· 4) (2022) *Ιντερσεξ: Η κατασκευή και το καθεστώς αλήθειας του Δυτικού φύλου*, Ψηφίδες· 5) *Φύλο και Ευγονική στην ύστερη νεωτερικότητα, Εκτός Γραμμής* (υπό

έκδοση)· 6) Δ. Τζανάκη & Χ. Κουρούτζας, *Φύλο, Σεξουαλικότητα, Φυλή, Τάξη, Βιοϊατρικός λόγος, Υποτέλεια και Εξουσία*, ebook, υπό έκδοση στο πρόγραμμα Κάλιπος.

3/4/2023 **Ειρήνη Αβραμοπούλου, Αθηνά Αθανασίου, Μαρία Λιάπη, Έλενα Τζελέπη: Πέντε χρόνια φεμινιστινά/feministiqá: Το περιοδικό ως φόρουμ κριτικής δημοσιότητας μεταξύ έρευνας και ακτιβισμού**

«...Τα *φεμινιστινά*, που ως επίρρημα παραπέμπουν στον τρόπο που πράττουμε, αναστοχαζόμαστε και συγκινούμαστε, ευελπιστούμε να ανοίξουν ένα πεδίο μελλοντικών συλλογικών δυνατοτήτων κίνησης και διερώτησης. Αυτή η εργασία απαιτεί και κινητοποιεί διαφορετικές χρονικότητες, που απαντούν στο «εδώ και τώρα» αλλά ταυτόχρονα αντιστέκονται στους αυτοματισμούς και τις ανυπόμονες ευκολίες του πραγματισμού και της επικαιρότητας. Έχουμε επίγνωση ότι συμμετέχουμε σε –και εμπνεόμαστε από– μια μακρά και επίπονη γενεαλογία φεμινιστικών εγχειρημάτων στην Ελλάδα και πέρα από αυτήν...»<https://feministiqá.net/to-periodiko/>

Η Ειρήνη Αβραμοπούλου είναι Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνικής ανθρωπολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Επιστημονικά Υπεύθυνη του ερευνητικού προγράμματος "Συν-αισθηματικά πεδία φροντίδας: Έμφυλη βία και ανθεκτικότητα την εποχή της πανδημίας του Covid-19" [ΕΛΙΑΔΕΚ, Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας, <https://concare.gr/>]. Έχει διεξάγει επιτόπια έρευνα στην Τουρκία και την Ελλάδα ενώ τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την ανθρωπολογία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των κοινωνικών κινημάτων, την ανθρωπολογία του σώματος και των συν-αισθημάτων, τις σπουδές φύλου και σεξουαλικότητας και την μεταποικιακή κριτική. Είναι συγγραφέας των βιβλίων: *Porno-graphics and Porno-tactics: Desire, Affect and Representation in Pornography* (συνεπιμ. με την Irene Peano, 2016, Punctum Books), *Το Συν-αίσθημα στο Πολιτικό. Υποκειμενικότητες, Εξουσίες, Ανισότητες στο Σύγχρονο Κόσμο* (επιμ., εκδόσεις Νήσος, 2018), *Αντικείμενα Σεξουαλικότητας. Κριτικές Θεωρίες, Διεπιστημονικές Αναγνώσεις* (συνεπιμ. με την Άσπα Χαλκίδου, εκδόσεις Τόπος, 2022). Είναι μέλος της διοικούσας επιτροπής του Εργαστηρίου Ανθρωπολογικής Έρευνας, της Επιτροπής Ισότητας Φύλων στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και της συντακτικής ομάδας του περιοδικού *Φεμινιστινά* <https://anthropology.panteion.gr/index.php/el/dep/200-abramopoulou-eirene>

Η Αθηνά Αθανασίου είναι Καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Κοσμητόρισα της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και Διευθύντρια του Εργαστηρίου Ανθρωπολογικής Έρευνας.

Ανάμεσα στα βιβλία που έχει δημοσιεύσει είναι τα: *Agonistic Mourning: Political Dissidence and the Women in Black* (2017), *Dispossession: The Performative in the Political* (με την Judith Butler, 2013), *Ζωή στο Όριο: Δοκίμια για το Σώμα, το Φύλο και τη Βιοπολιτική* (2007), *Rewriting Difference: Luce Irigaray and 'the Greeks'* (co-ed. with Elena Tzelepis, 2010), *Φεμινιστική Θεωρία και Πολιτισμική Κριτική* (επιμ., 2006). Είναι μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής διαφόρων περιοδικών (*Critical Times, Feminist Formations, Philosophy, Politics and Critique, Journal of Greek Media and Culture*, και άλλα) και της συντακτικής ομάδας του περιοδικού *Φεμινιστινά*.

<http://anthropology.panteion.gr><https://panteion.academia.edu/AthenaAthanasiou><https://anthropology.panteion.gr/index.php/el/dep/198-athanasiou-athena>

Η Έλενα Τζελέπη Η Έλενα Τζελέπη είναι Επίκουρη Καθηγήτρια Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας) και Πρόεδρος της Επιτροπής Ισότητας και Καταπολέμησης των Διακρίσεων στο ίδιο πανεπιστήμιο. Έχει διδάξει στο Πανεπιστήμιο Columbia στη Νέα Υόρκη και ως επισκέπτρια σε άλλα πανεπιστήμια ανά τον κόσμο. Έχει υπάρξει ερευνητική υπότροφος στο Birkbeck Institute for the Humanities του Πανεπιστημίου University of London στο Λονδίνο, και ερευνητική εταίρος στο Center for the Study of Social Difference και στο Institute for the Study of Women and Gender του Πανεπιστημίου Columbia στη Νέα Υόρκη. Στα τρέχοντα ερευνητικά της ενδιαφέροντα είναι οι τέχνες της κριτικής που ξεκίνησε να διερευνά συνεργατικά στο πλαίσιο του International Consortium of Critical Theory του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια στο Berkeley. Έχει επιμεληθεί τον συλλογικό τόμο *Αντινομίες της Αντιγόνης: Κριτικές*

Θεωρήσεις του Πολιτικού. Συλλογικός τόμος. Επιμέλεια και εισαγωγή. Αθήνα: Εκκρεμές, 2014. Είναι η Ε.Υ. του ερευνητικού προγράμματος *Αντιγόνες: Σώματα της Αντίστασης στο Σύγχρονο Κόσμο*/ΑΝΤΙΣΩΜΑΤΑ (<https://antigones.gr/>) με χρηματοδότηση του Ε.Λ.Ι.Δ.Ε.Κ. Είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού *Φεμινιστικά*.
<https://www.ha.uth.gr/index.php?page=faculty.display&a=etzelep>

Η **Μαρία Λιάπη** είναι Κοινωνιολόγος-Ερευνήτρια, μέλος της Διοικούσας Επιτροπής και επιστημονικά υπεύθυνη του Κέντρου **Διοτίμα** για τα έμφυλα δικαιώματα και την ισότητα, μιας μη κερδοσκοπικής γυναικείας οργάνωσης. Έχει συμμετάσχει σε προγράμματα και έρευνες για την προώθηση της ισότητας των φύλων και τη διαθεματικότητα, τη φεμινιστική μεθοδολογία. Συντονίζει επιστημονικά τις παρεχόμενες από το Κέντρο Διοτίμα υπηρεσίες υποστήριξης προς επιζώσες/επιζώντες έμφυλης βίας (ψυχο-κοινωνική υποστήριξη, δράσεις ενδυνάμωσης, νομική βοήθεια). Δραστήριο μέλος του φεμινιστικού κινήματος στην Ελλάδα, και μέλος της συντακτικής ομάδας του ηλεκτρονικού περιοδικού *φεμινιστικά*.

24/4/2023 Κώστας Γιαννακόπουλος: *Για μια απο-αποικιοποίηση της ομοσεξουαλικότητας. Αρσενική θηλυπρέπεια στο μεταπολεμικό παρελθόν και παρόν*

Η ανακοίνωση δείχνει ότι τόσο στην σύγχρονη ελληνική ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα όσο και στην ακαδημαϊκή μελέτη της ομοσεξουαλικότητας κυριαρχεί μια προσέγγιση/αντίληψη της ομοσεξουαλικότητας ιδιαίτερα εκείνης του παρελθόντος η οποία έχει ως πρότυπο την σύγχρονη/σύγχρονη δυτική, μεσοαστική “gay” μορφή ανδρικής ομοφυλοφιλίας. Επίσης, περιγράφονται η ζωή και οι αντιλήψεις των θηλυπρεπών ανδρών στη μεταπολεμική Αθήνα και ο τρόπος με τον οποίο η φιγούρα της αδερφής στοιχειώνει το σύγχρονο ελληνικό gay/ΛΟΑΤΚΙ+ παρόν. Η ανακοίνωση στηρίζεται σε αρχειακή και κυρίως εθνογραφική έρευνα με συλλογή προφορικών μαρτυριών.

Ο **Κώστας Γιαννακόπουλος** είναι Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Πρόεδρος της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων. Υπήρξε επισκέπτης καθηγητής σε πανεπιστήμια στο Παρίσι, στη Στοκχόλμη και το Γκέτεμποργκ. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα αφορούν το φύλο, τη σεξουαλικότητα, τον αθλητισμό, την υγεία, την σχέση μεταξύ ανθρωπολογίας και ψυχανάλυσης, τον αστικό χώρο και τις πολιτικές της διαφοράς, και την ιστορία της ομοσεξουαλικότητας στη μεταπολεμική Ελλάδα. Έργα του: 2006 (επιμέλεια) *Σεξουαλικότητα. Θεωρίες και πολιτικές ανθρωπολογίας*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια. 2006 (επιμέλεια) «Ψυχανάλυση και Κοινωνική Ανθρωπολογία» *Εκ των Υστέρων*, τεύχος 14. (συνεπιμέλεια) 2010 *Language and Sexuality. (Through and) Beyond Gender*. Cambridge Scholars Publishing και 2010 (συνεπιμέλεια) *Αμφισβητούμενοι χώροι στη πόλη. Χωρικές προσεγγίσεις του πολιτισμού*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια. Αυτή την εποχή ολοκληρώνει μονογραφία με τίτλο “Ανδρικές ομοερωτικές σχέσεις στη μεταπολεμική Ελλάδα”.

15/5/2023 Τρίς Λυκουριώτη, Ελπίδα Καραμπά και Χριστίνα Γραμματικοπούλου: *“Φεμινιστικές θεωρίες, αισθητικές πρακτικές και παγκοσμιοποιημένες τεχνολογίες”*: E-book για την αισθητική και τις τεχνολογίες των φεμινιστικών κοινών

«...Το βιβλίο αυτό, όπως περιγράφει και ο τίτλος του, διαμορφώνεται σε σχέση με τρεις άξονες: τον φεμινισμό, τις αισθητικές πρακτικές διεγερμένου πεδίου και την παγκοσμιοποιημένη τεχνολογία. Η σύνδεση αυτών των τριών πεδίων δεν είναι ούτε αυτονόητη, ούτε προφανής και σίγουρα ενέχει ποικίλες εστιάσεις. Παρά τις διαφορετικές προσεγγίσεις, η παραδοχή που διαπερνά τον τόμο είναι ότι η τεχνολογία πρόσφερε την ώθηση για μερικές από τις πιο θεμελιώδεις κοινωνικές τάσεις και μετασχηματισμούς. Και η κατανόηση του ρόλου των τεχνολογιών στην οικονομία και στην κοινωνία είναι πλέον κεντρική για την κοινωνική θεωρία. Είναι εξίσου κρίσιμο, όμως, αυτή η παραδοχή να συνοδεύεται από την κριτική και προβληματοποιημένη κατανόηση που προσφέρει η φεμινιστική σκέψη. Η κατεύθυνση που δίνει η συγκέντρωση των συγκεκριμένων κειμένων δείχνει ότι η θέση μας δεν αφορά μια αισιόδοξη τεχνοφιλική προσέγγιση, που συνδέει, συνήθως, την τέχνη εργαλειακά ή φορμαλιστικά με την τεχνολογία ή αναφέρεται μονοδιάστατα στην κάλυψη από τις γυναίκες θέσεων, επαγγελμάτων, ειδικοτήτων που παραδοσιακά αποδίδονται στους άντρες (αν και αυτές οι διεκδικήσεις, όπως μας δείχνει στο κείμενό της η Judy Wajcman, υπήρξαν καταστατικές για τη σχέση φεμινισμού και τεχνολογίας). Δεν αφορά ούτε μια απαισιόδοξη τεχνολογική αιτιοκρατία. Αφορά τη διερεύνηση εκκεντρικών προσεγγίσεων για ένα δυναμικό φεμινιστικό τεχνολογικό μέλλον...» <https://753243c7->

[db63-4f64-b8b2-](#)

[5dd210d08056.usrfiles.com/ugd/753243_84368fea978a4c7eb531f2bc81349c10.pdf?fbclid=IwAR2bp5TytKpb-jLSNuiUdfW_-BaB0PwKIG0QbiiPbDPtpQkCY664w81SapE](#)

Η **Τρις Λυκουριώτη** είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Τμήμα Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα της αφορούν τα γνωσιολογικά και γνωστικά ζητήματα γύρω από την αρχιτεκτονική σύνθεση και την υλική παραγωγή των αρχιτεκτονικών μορφών. Με θεωρητική βάση τις Επιστημολογίες του Νότου και μεθοδολογική αρχή την ενσωμάτωση του σχεδιασμού στη θεωρητική έρευνα, εστιάζει σε ζητήματα χώρου, ιστοριογραφίας και θεωρίας σε σχέση με το φύλο, το λαϊκό πολιτισμό και την πολιτική διάσταση που καθορίζει τη σχέση της γνώσης (παραλειπόμενα της ιστορίας) με τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό και την οργάνωση του χώρου. Ασκεί τα παραπάνω μέσω πρακτικής με την ομάδα [Οι αρχιτέκτονες της Φάλαινας](#). Είναι αντιπρόεδρος της [Επιτροπής Ισότητας των Φύλων του ΠΘ](#) και ιδρυτικό μέλος του [Κέντρου Νέων Μέσων και Φεμινιστικών στο Δημόσιο Χώρο](#).

Η **Ελπίδα Καραμπά** είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Τμήμα Πολιτισμού, Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανιών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, θεωρητικός τέχνης και επιμελήτρια εκθέσεων. Είναι επιστημονική υπεύθυνη του Κέντρου Νέων Μέσων και Φεμινιστικών Πρακτικών στον Δημόσιο Χώρο (www.centrefeministmedia.arch.uth) και ιδρύτρια της Προσωρινής Ακαδημίας Τεχνών (www.temporaryacademy.org).

Η **Χριστίνα Γραμματικοπούλου** είναι Ιστορικός της Τέχνης, Δρ. του Πανεπιστημίου της Βαρκελώνης και μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (από το 2020). Η έρευνά της εστιάζει στον τεχνοφεμινισμό και την επιτέλεση φύλου στον ψηφιακό/φυσικό χώρο. Είναι μέλος της καλλιτεχνικής-ερευνητικής ομάδας Purple Noise (από το 2018) και του Εργαστηρίου, Culture-Borders-Gender/LAB <http://cbg-lab.uom.gr/en/>